

Наталія Глінка

Кандидат філологічних наук, доцент
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-7249-3615
nvglinka@ukr.net

Ольга Америкідзе

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-6111-7996
ameridze.olga@iitl.kpi.ua

Анастасія Урсул

Магістрантка факультету лінгвістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
nastiaursul@gmail.com

ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ ТА НЕФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ІДІОМАТИЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОЛЬОРОВИМ КОМПОНЕНТОМ

Основною метою статті є дослідження способів перекладу англійських ідіом з кольоровим компонентом українською мовою. Ідіоматичні одиниці становлять вагомий частину лексики як української, так і англійської мови, саме тому викликають інтерес науковців. Крім того, важливо вміти підбирати правильні шляхи перекладу таких одиниць, зокрема з наявним кольоровим компонентом. У статті розглянуто основні способи перекладу англійських ідіоматичних конструкцій з колоронімами українською мовою. Серед них фразеологічний спосіб з підбором повного або часткового відповідника, а також нефразеологічний, тобто описовий, до якого вдаються перекладачі, коли підібрати еквіваленти неможливо. Зазначено, що при обранні стратегії перекладу обов'язково варто звертати увагу не лише на предметний, а й на образний компонент ідіоми. Предметний компонент означає буквальне значення вислову, що трактується дослівно, а за образним приховується справжнє значення ідіоматичної конструкції, і часто ці компоненти не збігаються. Перекладачем має бути врахований той факт, що ідіоматичні конструкції та кольорові елементи можуть мати відмінне значення в різних культурах, і це прямо впливатиме на розуміння семантики вжитої одиниці. Колороніми в ідіоматичних конструкціях можуть бути використані як для вказівки реального кольору, так і для передачі певних символів та надання мовленню емоційно-експресивного забарвлення. На прикладі роману американського письменника Стівена Кінга «11.22.63» та його україномовного перекладу проаналізовано фразеологічні та нефразеологічні способи перекладу ідіом з кольороназвою у складі. У результаті проведеного аналізу виявлено, що перекладач більше вдається до фразеологічного способу передачі колористичних ідіом, але в разі необхідності використовує нефразеологічний спосіб перекладу для кращого відтворення образного компоненту.

Ключові слова: ідіоматична конструкція; колороніми; способи перекладу ідіоматичних конструкцій; образний компонент; предметний компонент; художній переклад.

1. ВСТУП

Беззаперечним є той факт, що окрім свого прямого призначення – надання характеристик об'єктам, які нас оточують, кольори мають ще й глибоке символічне значення,

їхньому україномовному перекладі є важливим завданням лінгвістики та перекладознавства.

Особливості вживання та перекладу колоронімів розглядали у своїх роботах такі зарубіжні дослідники: Беннет, Лі, Салім, Мегавеш, Кемерталідзе, Гіоргардзе, а також вітчизняні науковці: Кантемір, Крижанська, Линтвар, Семашко, Улянич. Утім явище досі недостатньо вивчено, зокрема доопрацювання потребує галузь теорії перекладу ідіоматичних одиниць з кольоровим компонентом.

Мета роботи полягає у представленні способів перекладу англійських ідіом з кольоровим компонентом українською мовою. Мета передбачає виконання таких завдань:

- розглянути способи передачі в перекладі англійських ідіом з колоронімами;
- проаналізувати переклад ідіом з колоронімами на матеріалі роману Стівена Кінга «11.22.63»;
- встановити закономірності способів перекладу українською мовою англійських ідіом з кольоровим компонентом.

2. МЕТОДИ

Для проведення дослідження було застосовано наступні загальнонаукові та лінгвістичні методи: теоретико-методологічний аналіз, метод перекладацького аналізу, метод лінгвокультурологічного аналізу й метод суцільної вибірки.

3. РЕЗУЛЬТАТИ

Ідіоми (вони ж фразеологізми з культурним елементом) є лінгвістичними компонентами, що пояснюються в контексті культури (Rakhieh Belal et al., 2014). На думку Карін (Carine, 2005), ідіоми надають інформацію про систему концептів певного суспільства, а Шмідт і Річардс (Richards & Schmidt, 2002) визначають ідіому як групу слів, що являє собою цілісну одиницю й не може бути розшифрована через окремі слова-складники цієї групи. Вчені Джексон й Зе Амвела (Jackson & Zé Amvela, 2007), а також Грант і Бауер (Grant & Bauer, 2004) так само сходяться на думці, що ідіома є сталим висловом, значення якого неможливо або дуже складно розпізнати за семантикою окремих компонентів. Узагальнюючи напрацювання лінгвістів щодо ідіом, можна визначити дві їхні основні характеристики: 1) ідіоми несуть певне культурне значення; 2) їх не можна зрозуміти, якщо розглядати лише значення окремих слів.

Таке розуміння природи ідіом, у свою чергу, значною мірою впливає на вибір стратегій і тактик їхнього перекладу. Перш ніж узятися за пошук еквіваленту ідіоматичної одиниці, перекладач повинен цілковито розтлумачити її значення в мові оригіналу, звернутися до лінгвокультурних джерел для кращого розуміння, а потім уже здійснити переклад під призмою знання культури. Фахівець завжди повинен вміти розрізняти *предметний компонент* фразеологізму, тобто пряме, буквально значення кожного слова, і *образний компонент* – переносне, справжнє значення фрази. У перекладі фразеологізмів основна увага приділяється саме образному компоненту – він має залишитися аналогічним оригіналу, а ось способи його вираження, вони ж предметні компоненти, можуть змінюватися. Щодо колоронімів у складі фразеологізмів та ідіом, складність полягає ще й у зазначеному вище різному сприйнятті одних і тих самих кольорів у різних лінгвокультурах (Семашко, 2013). Крім того, їхні функції в складі таких висловів можуть бути різними: як вказівка реального кольору (*червоний як рак – as red as a beet, red as a lobster, red as a tomato*), так і надання певного емоційно-експресивного забарвлення (*blue-pencil* – скоротити, викреслити, застосувати цензуру).

До перекладу ідіом можна підходити *фразеологічно* й *нефразеологічно*. До фразеологічного способу звертаємось у двох випадках: коли ідіома в мові перекладу має *повний еквівалент*, значення якого залишатиметься незмінним незалежно від контексту, а також коли має лише *частковий відповідник* зі збереженням певних (але не всіх) лексичних одиниць мови оригіналу. Нефразеологічно ж перекладати доведеться, коли оригінальна ідіома не має жодних еквівалентів чи аналогів у мові перекладу. Тоді у нагоді стає *описовий переклад*. Варто зауважити, що в українській перекладознавчій традиції переважає саме такий спосіб перекладу фразеологізмів.

На кольоропозначення це накладається наступним чином: у мові перекладу підбирають словесну колірну одиницю з аналогічним значенням: *They'll swear it until they're blue in the face* (King, 2011, p. 698) – «Вони в цьому клястимуться, аж **синімимуть**» (Кінг, 2012, с. 593).

Якщо такої одиниці не існує, її замінюють неколірним еквівалентом: *Then one day, out of the blue, I got a call from him saying he and Marina were living on Elsbeth Street in Dallas* (King, 2011, p. 655) – «А тоді одного дня він мені **знанацька** дзвонить і каже, що тепер вони з Мариною живуть на Елсбет-стріт у Далласі» (Кінг, 2012, с. 555).

Можливі й випадки, коли кольоровий елемент буде збережено, однак сам колір змінено, як-от у Кінга:

«*Several of her teeth were gone, and she had the fading remains of a black eye* (King, 2011, p. 313) – «В роті її не вистачало кількох зубів, а під оком відцвітав **синець**» (Кінг, 2012, с. 260).

Беручи до уваги контекст, перекладач передає англійське *black eye* як «синець», таким чином уживаючи інше кольоропозначення, але зберігаючи семантику вислову.

У розглянутому творі Кінга «11.22.63» знаходимо чимало речень, що ілюструють перераховані шляхи перекладу кольорових елементів. Приміром, фахівець підбирає влучний еквівалент для перекладу наступної фрази: *Don't just look at the picture, read it, man. It's right there in black and white!* (King, 2011, p. 551) – «Не дивіться тільки на фото, ви прочитаєте, гаразд? Там все написано, **чорним по білому!**» (Кінг, 2012, с. 466).

Як результат, в обох мовах збережено сенс ідіоми, який полягає в записі певної інформації для підтвердження та максимальної ясності, а також ужито одні й ті ж лексичні одиниці.

Англійське слово *colorless* у переносному сенсі вживається на позначення людини нудної, тієї, якій не вистачає індивідуальності та цікавинки. Саме в цьому значенні його й використовує Кінг, а перекладач відтворює цю одиницю дослівно, адже її український відповідник «безбарвний» має те ж саме семантичне значення: *It was a respectful yet flat mode of address he had probably learned in the Marines. Colorless was the best word for him* (King, 2011, p. 401) – «Усе промовлялося з ввічливою, проте беземоційною інтонацією, якої він, либонь, навчився у морській піхоті. Для нього самого найкраще пасувало визначення **безбарвний**» (Кінг, 2012, с. 336).

Ідіому *to see pink elephants* перекладач теж передає дослівно, адже в українській мові існує евфемізм, тотожний англійському вислову як за лексичним, так і за семантичним складом. Цей фразеологізм означає бачити речі, яких не існує в реальності, які живуть лише в уяві. Цікаво, що в обох мовах він часто стосується видінь, які з'явилися саме від алкогольних галюцинацій, однак у цьому творі значення генералізовано до чогось незвичайного.

I figured if I hadn't lost my mind already, I was probably going to be okay for a while longer. Unless I saw a parade of pink elephants or a UFO hovering over John Crafts Auto, that was (King, 2011, p. 37) – «Я міркував собі так: якщо я досі не зсунувся з глузду, то все зі мною, либонь, буде гаразд і бодай трішки далі. Тобто допоки не **побачу процесію рожевих слонів** або НЛО, зависле над автосалоном Джона Крафтса» (Кінг, 2012, с. 23).

Англійська ідіома «*bluecollars and whitecollars*» має буквально дослівний переклад «сині та білі комірці», що вказує на представників фізичної й розумової праці відповідно. Кінг використовує цей фразеологізм двічі, але перекладач щоразу застосовує різні стратегії його відтворення. Так, для першого розглянутого нами речення фахівець удається до дослівного перекладу: *In every small city there are one or two borderland joints where bluecollar and whitecollar workers meet as equals, and this looked like that kind of place* (King, 2011, p. 149) – «У кожному містечку є один-два проміжні заклади, де, як рівні, можуть зустрічатися **сині й білі комірці**, і цей виглядав закладом саме такого типу» (Кінг, 2012, с. 120).

Утім, у наступному реченні він вирішує використати описовий переклад, тобто не застосовувати еквівалентну ідіому, а пояснити читачеві її значення, що, на нашу думку, є вдалою ідеєю з точки зору розуміння аудиторією написаного.

Standing outside the latter, a quartet of blue collar gents was taking the afternoon air and staring at my convertible (King, 2011, p. 115) – «Перед останнім стояв **квартет джентльменів пролетарського вигляду**, котрі дихали вечірнім повітрям й роздивлялись на мій

кабріолет» (Кінг, 2012, с. 90).

Ще один приклад різного відтворення одного англійського слова можемо побачити в наступних реченнях: *He and the kids were loading it with boxes while the old lady stood nearby on the just-greening crabgrass, leaning on her cane and wearing a stroke-sneer that could have masked any emotion* (King, 2011, p. 367) – «Він разом з дітьми вантажив туди коробки, тимчасом як стара леді, спираючись на ціпок, стояла поряд на тільки-но зазеленілому бур'яні з паралітичним усміхом, що приховував будь-яку емоцію» (Кінг, 2012, с. 308).

Тут слово *greening* має пряме значення зеленого кольору, що й відображає перекладач у своїй роботі, однак крім цього, *green/зелений* може набувати ще й переносного значення «молодий, незрілий, недосвідчений», і саме таку гру слів застосовує Кінг у ще двох реченнях:

That was our greening, a chance to linger a little and think things over before we were forced into a decision neither of us wanted to make (King, 2011, p. 356) – «Воно притримало нас у незрілості, надало шанс трішки позволювати, подумати перед тим, як прийняти те невідворотне рішення, приймати якого ніхто з нас не хотів» (Кінг, 2012, с. 298).

I didn't notice that she wasn't smiling, and had no idea that our little period of greening was over (King, 2011, p. 367) – «Я не помічав, що вона не посміхається, я зеленого поняття не мав, що наш з нею період дозрівання вже закінчився» (Кінг, 2012, с. 308).

В обох реченнях значення пов'язане саме з незрілістю стосунків двох людей, причому контекст та додаткова інформація в реченнях підштовхує перекладача до вибору дещо відмінних слів, які хоч і є спільнокореновими та схожими за значенням, однак перше (недозрілість) вказує на етап розвитку стосунків, а друге (дозрівання) – на процес їхнього становлення. Крім того, некольорову англійську колокацію *had no idea* перекладач відтворив кольоровою ідіомою «зеленого поняття не мав», що є хоч і не дуже вживаною, але цілком реальною аналогією поширеного «і гадки не мав» (на нашу думку, саме на цьому варіанті й варто зупинитися, оскільки він є більш знайомим для широкої аудиторії, а колоритом «зелений» тут виглядає дещо дивно).

Продовжуючи досліджувати семантику зеленого кольору в оригіналі й перекладі, ми звернули увагу на різноманіття евфемізмів для називання долара – традиційної американської валюти: *She got what she wanted, dropped the wallet back into her purse, then held a greenback high over her head* (King, 2011, p. 630) – «Знайшовши, що шукала, вона кинула гаманець назад до сумочки, а потім підняла над головою руку з зеленавчиком» (Кінг, 2012, с. 534–535).

Як відомо, доларові купюри мають зелене забарвлення, тому й автор використовує цей колір у своїх висловах на їхнє позначення, а перекладач уміло підхоплює цю ініціативу, підбираючи влучні еквіваленти. Цікаво, що на відміну від цілком реального оригінального *greenback*, слово «зеленавчик» у перекладі є авторським неологізмом, адже проведені нами пошуки засвідчили, що загалом в українській мові його не існує. *Greenback* можна було би перекласти сленговими «бакс» або «зелень», однак перше слово підходить гірше через втрату кольорового елемента, а друге не надто вписується в загальне обрамлення речення та дисонує з наявним перед доларом артиклем «а», який означає одиницу, а висловити її через збірний іменник «зелень» не вдається. Саме тому, на нашу думку, обраний перекладачем «зеленавчик» є досить влучним: одночасно цікавим з лінгвістичної точки зору й таким, що зовсім не чинить перешкод у розумінні його значення, адже «гаманець» у тому ж реченні цілком очевидно вказує на те, що йдеться про гроші.

Крім цього, доларові купюри згадуються Кінгом іще раз, і вже з іншим евфемізмом, але цього разу перекладач вдається до буквального перекладу: *He considered this for a moment, then put a thumb on the stray twenty and pulled it into the group with its little green friends* (King, 2011, p. 333) – «На якусь мить він замислився, а потім, придавивши великим пальцем безпритульну двадцятку, нахвнув банкноту до гурту її зелених подружок» (Кінг, 2012, с. 278).

Переносне значення золотого кольору відображає у своєму романі С. Кінг: *She was holding out a pen and little pad with a cross-eyed cartoon kid on the cover. SKOOL DAZE, it said below his loopy grin. DEAR OLE GOLDEN SNOOZE DAZE* (King, 2011, p. 625) – «Сейді тримала ручку і маленький записничок з косооким хлопчиком з якогось мультика на обкладинці. СТАПІ

ШКІЛЬНІ ДЕНЬКИ було написано під тим усміхненим хитруном. **ЗОЛОТІ ДРІМОТНІ ЧАСИ**» (Кінг, 2012, с. 530).

Як бачимо, і в оригіналі, і в перекладі збережено значення золотого кольору як чогось прекрасного, безтурботного, ідеального. Тут перекладач удається до буквального перекладу, адже це той випадок, коли ідіома має однакову семантику в обох культурах розглянутих мов, при цьому зберігаючи ще й той самий предметний компонент.

Кінг уживає кілька, на перший погляд, схожих ідіом: *with flying colors* і *flying under false colors*. Звісно, якщо придивитися уважніше, можна помітити, що різниця все ж є навіть у наповненні їх окремими компонентами, не кажучи вже про абсолютно відмінну семантику: *Harry Dunning graduated with flying colors* (King, 2011, p. 18) – «Гаррі Даннінг випустився блискуче» (Кінг, 2012, с. 6).

With flying colors в англійській мові означає зробити щось із відзнакою, досягнути високих результатів, що перекладач й пропонує у своєму варіанті. На жаль, прямого колірною відповідника українська мова не має, тож фахівець вирішив перекласти нефразеологічно, підібравши слово, яке найкраще описує сенс ідіоми, що, на нашу думку, є цілком вдалим рішенням. Крім того, слово «блиск» викликає певну асоціацію з яскравими кольорами. Утім, в Україні ми маємо дипломи й атестати з відзнакою, й у цієї відзнаки є свій колір – червоний. Тож, можливо, даний вислів було би доцільно перекласти саме із застосуванням цього кольору. Таким чином, могли би отримати такий варіант: «Гаррі Даннінг закінчив курс із червоним дипломом/атестатом».

Що ж до *flying under false colors*, автор уживає його двічі з мінімальною різницею: наявністю чи відсутністю слова «under», що, однак, не впливає на розуміння ідіоми – так чи інакше, вона означає вдавати із себе того, ким ти не є насправді.

You certainly couldn't accuse the bastard of flying under false colors, or going the anonymous route (King, 2011, p. 444) – «Цього сучого сина не можна було звинувачувати в тому, ніби він прикривається чужим ім'ям або підповзає анонімними манівцями» (Кінг, 2012, с. 374).

There are lots of memories here for Sadie, many of them connected to a man she still has feelings for. A nice man and a lovely teacher, but one who arrived flying false colors (King, 2011, p. 422) – «Тут чимало спогадів для Сейді, багато з них пов'язаних з деяким чоловіком, до якого вона все ще має почуття. Гарний чоловік і чудовий вчитель, але сягнув успіху під фальшивим прапором» (Кінг, 2012, с. 355).

У першому випадку було обрано описовий, або нефразеологічний спосіб перекладу, а в другому підбрано еквівалентну ідіому в українській мові. Так, у перекладі однієї англійської ідіоматичної одиниці фахівець удався до різних способів, однак обидва, на нашу думку, є цілком вдалими в тлумаченні її змісту. Утім, дещо спільне між цими варіантами все ж є – відсутність кольорової одиниці в обох видах перекладу через її брак у мові друготвору.

Often red lights would strobe in through my drawn curtains as the cops arrived (King, 2011, p. 378) – «Часто за моїми затуленими шторами миготіли червоні спалахи, це прибували копії» (Кінг, 2012, с. 318).

Червоний – сигнал небезпеки як в англійській, так і в українській культурах. Саме про таку небезпеку попереджають червоні вогні поліцейських машин, що їх часто помічає головний герой у розглянутій вище цитаті, адже поліція просто так не приїжджає. Перекладач використовує буквальний спосіб перекладу, не вдаючись до жодних трансформацій, які, імовірно, тут і не потрібні, якщо розглядати ці спалахи просто за їхнім прямим кольором. Однак ми пропонуємо все ж звернутися до значення ідіоми «to see the red light» і зупинитися на варіанті «червоні вогні небезпеки», який буде дуже схожим на розглянутий переклад, однак за рахунок перекладацької стратегії додавання підкреслить, що ж означають ці вогні, і таким чином збереже сенс саме ідіоматичної конструкції.

4. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Ідіоматичні одиниці часто створюють додаткові труднощі в роботі перекладача, адже для їхнього відтворення недостатньо просто добре знати мови оригіналу та перекладу. Потрібно

глибоко володіти широким вокабуляром фразеологізмів, вміти оперувати ними та бачити різні відтінки значень. Крім того, робота додатково ускладнюється наявністю кольору в таких ідіомах, адже потрібно враховувати їхнє значення в мовах оригіналу та перекладу. Зважаючи на різницю українського та англійського культурних полів, ці значення можуть не збігатися, саме тому часом фахівцеві доводиться відмовитися від уживання ідіоми з кольоровим компонентом на користь некольорового фразеологізму або ж узагалі – нефразеологічного елементу. Який би вибір не зробив перекладач, він вважається доцільним, якщо зміст оригіналу передано достовірно.

У проведеному аналізі твору Стівена Кінга «11.22.63» та його україномовного перекладу бачимо, що перекладач вдається як до фразеологічного, так і до нефразеологічного способу відтворення ідіоматичних одиниць з кольоровим компонентом. Утім можемо стверджувати, що фразеологічний спосіб перекладу все ж переважає. Це говорить про те, що перекладач володіє обома мовами на високому рівні, вміє знаходити відповідні повні чи часткові відповідники ідіомам із використанням колоронімів.

Результати статті можна використовувати в подальших дослідженнях ідіоматичних висловів загалом та з додаванням кольорового компоненту зокрема, шляхом порівняння текстів різних жанрів та ролі кольорової ідіоматичної одиниці в таких текстах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Кантемір С. Дослідження основних колірних термінів у працях американських лінгвістів. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Германська філологія*. 1998. № 27. С. 73–76.
- Кінг С. 11.22.63. Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2012. 687 с.
- Крижанська О. Яким буває червоне? (Синонімічні колороназви в українській мові). *Урок української*. 2001. № 2 (24). С. 22–24.
- Семашко Т. Ф. Конотація назв кольору як форма мовної інтерпретації художнього дискурсу. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»] : Сер.: Філологічна*. 2013. Вип. 38. С. 221–224.
- Carine M. Idioms / P. Strazny (Ed.), *Encyclopedia of Linguistics*. New York: Fitzory Dearborn, 2005.
- Grant L., Bauer L. Criteria for re-defining idioms: Are we barking up the wrong tree? *Applied Linguistics*. 2004. Vol. 25, № 1. P. 38–61.
- Jackson H., Zé Amvela E. Words, meanings and vocabulary: An introduction to modern English lexicology. 2nd ed. London, England & New York, NY: Continuum International Publishing Group, 2007. 260 p.
- King S. 11/22/63. Scribner, 2011. 761 p.
- Rakhieh Belal M. M. A., Alshammari Jaber, Al-Saidat Emad, Rabab'ah Khalid ALi. Translation of Cultural Bound Color-Based Idioms: A Case Study of Jordanian BA English Students. July 2014. *International journal of translation*. Vol. 26, Issue 2. P. 44–61.
- Richards J. C., Schmidt R. *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. 3rd ed. England: Pearson Education Limited, 2002. 595 p.

REFERENCES

- Carine, M. (2005). Idioms. In P. Strazny (Ed.), *Encyclopedia of Linguistics*. [in English]
- Grant, L., & Bauer, L. (2004). Criteria for re-defining idioms: Are we barking up the wrong tree? *Applied Linguistics*, 25(1), 38–61. <https://doi.org/10.1093/applin/25.1.38>
- Jackson, H., & Zé Amvela, E. (2007). *Words, meanings and vocabulary: An introduction to modern English lexicology*. 2nd ed. London, England & New York, NY: Continuum International Publishing Group.
- Kantemir, S. (1998) Doslidzhennia osnovnykh kolirnykh terminiv u pratsiakh amerykanskykh linhvistiv [Research of basic color terms in the works of American linguists]. *Scientific notes of Chernivtsi University. Series: Germanic philology*, 27, 73–76. [in Ukrainian]
- King, S. (2011). *11/22/63*. Scribner.
- Kryzhanska, O. (2001). Yakym buvaie chervone? (Synonimichni koloronazvy v ukraiinskii movi) [What can red look like? (Synonymous color names in Ukrainian)]. *The Ukrainian Language lesson*, 2(24), 2–24. [in Ukrainian]
- Rakhieh, Belal M. M. A., Alshammari Jaber, Al-Saidat Emad, Rabab'ah Khalid Ali. (2014). Translation of Cultural Bound Color-Based Idioms: A Case Study of Jordanian BA English Students. *International journal of translation*, 26(2), 44–61.
- Richards, J. C., & Schmidt, R. (2002). *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. 3rd ed. England: Pearson Education Limited.
- Salim, J. A., & Mehawesh, M. (2013). Color Idiomatic Expressions in the Translation of Naguib Mahfouz's Novel "The Thief and the Dogs": A Case Study. *International Journal of English Linguistics*, 3(4), 1923–8703. <https://doi.org/10.5539/ijel.v3n4p107>
- Semashko, T. F. (2013). Konotatsiia nazv koloru yak forma movnoii interpretatsii khudozhnoho dyskursu [Connotation

of color names as a form of linguistic interpretation of artistic discourse]. *Scientific notes of the National University of Ostroh Academy. Series: Philological*, 38, 221–224. [in Ukrainian]

Nataliia Glinka, Olha Ameridze, Anastasiia Ursul. Phraseological and non-phraseological methods of translating idiomatic expressions with a color component.

The main purpose of the article is to study ways of translation of English idioms with a color component into Ukrainian. Idiomatic units make up a significant part of the vocabulary of both Ukrainian and English, therefore, they are of great interest to scientists. In addition, it is important to choose the correct ways to translate such units, in particular with a color component. Two major methods of translation English idiomatic constructions with coloronyms into Ukrainian are analyzed: phraseological method with the selection of a full or partial equivalent, as well as non-phraseological, that is, descriptive translation, which is resorted to when it is impossible to find equivalents. When choosing a translation strategy, the translator should pay attention not only to the literal, but also to the figurative component of the idiom. The translator should take into account the fact that idiomatic constructions and colored elements can have different meanings in different cultures. Color units in idiomatic constructions can be used to indicate the real color or to convey certain symbols as well as add expressiveness into the speech. Using the novel “11/22/63” by American writer Stephen King and its Ukrainian translation, phraseological and non-phraseological methods of translating idioms with a color name in the composition are analyzed. As a result of the analysis, it has been revealed that the translator resorts more to the phraseological method of giving color idioms, but, if necessary, does not neglect the non-phraseological method of translation for better reproduction of the figurative component.

Keywords: idiomatic constructions; color units; methods of translation of idiomatic constructions; figurative component; literal component; literary translation.

Received: April 18, 2023

Accepted: May 12, 2023